

**ORTAOKUL 7. SINIF TÜRKÇE DERSLERİNDE PROBLEME
DAYALI ÖĞRENMENİN ÖĞRENCİ AKADEMİK BAŞARISINA
ETKİSİ**

**THE EFFECTS OF THE USE OF PROBLEM BASED LEARNING AT
SEVENTH GRADE ON STUDENT ACADEMIC ACHIEVEMENT IN
TURKISH COURSES**

*Serdar SAVAŞ**

Özet

Bu araştırmada Türkçe dersinde yapılandırmacı yaklaşıma bağlı probleme dayalı öğrenme uygulamalarının öğrencinin akademik başarısına etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmada her iki gruba deney öncesi ve deney sonrası ölçümler yapılmıştır. Araştırma, 2012-2013 eğitim-öğretim yılı şubat, mart, nisan aylarında ortaokul 7. sınıfta öğrenim gören 57 öğrenci ile Türkçe dersinde gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol grubu üzerinde yürütülen araştırmada öğretim kontrol grubunda yapılandırmacı yaklaşıma bağlı karma yöntemlerle, deney grubunda ise yapılandırmacı yaklaşıma bağlı probleme dayalı öğrenme uygulamaları ile sürdürülmüştür. Araştırmada; senaryolar, saydam sunumları, resimler ve karikatürler kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, yapılandırmacı yaklaşıma bağlı probleme dayalı öğrenme uygulamaları ile Türkçe dersi gören deney grubunun, yapılandırmacı yaklaşıma bağlı karma yöntemlerin uygulandığı kontrol grubundan akademik başarısı daha yüksek olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Akademik Başarı, Probleme Dayalı Öğrenme.

Abstract

In this work, it is aimed to determine how problem based learning activities effect students' academic achievement. In the research an experimental pattern with pretest-posttest design were used. Both groups were measured before and after the experiment. This research applied to the 57 seventh grade students in Turkish Language Courses in February, March and April in academic year 2012-2013. In control group, blended approach based on constructive approach was used, while in experimental group, problem based learning application depended on constructive approach was used in teaching process. Scenarios, PowerPoint pictures and cartoons were used in the research. According to the findings in research, the academic achievement of the experimental group who was instructed Turkish Language Course with constructive approach based on problem based learning performed a

* Dr. Öğretim Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD. Zonguldak sersavas@gmail.com

Serdar Savaş
Ortaokul 7. Sınıf Türkçe Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenci Akademik Başarısına Etkisi // The Effects Of The Use Of Problem Based Learning At Seventh Grade On Student Academic Achievement In Turkish Courses

better success comparing with the control group who was instructed with only blended methods based on constructive approach.

Key Words: Turkish Teaching, Academic Achievement, Problem Based Learning

GİRİŞ

Bilgi çağını yaşayan dünyamızda, bilimde, teknolojide ve daha pek çok alanda bilgi patlaması yaşanmaktadır. Ülkelerin gelişmesi ve çağa ayak uydurabilmesi için bilgileri kendi insanına aktarması gerekmektedir. Bu aktarma işlemi de en yaygın olarak eğitim ile gerçekleştirilmektedir.

Eğitim en genel anlamıyla insanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir (Fidan, 2012, s. 4). Eğitim, bireylerin dünya hakkındaki merak duygusunu sürdürmeleri için gerekli olan her türlü beceriyi kazandırarak onların gelecekte etkin bir şekilde iş gören, bilinçli ve sorumlu vatandaşlar olmalarını sağlayacak bir sistemdir. Çağa ayak uydurma noktasında bu sisteme önemli görevler düşmektedir. Eğitim sistemleri içerisinde bilgilerin bireylere doğrudan aktarılması artık yeterli değildir. Sürekli değişim içinde bulunan dünyada, ülkeler düşünen anlayan, araştıran, sorgulayan, sorun çözen bireylere ihtiyaç duymaktadır.

Günümüzün benimsemiş olduğu eğitim anlayışı “Yapılandırmacı Yaklaşım” öğrenmeyi, bireyin ön bilgilerle yeni bilgileri bütünleştirerek yeni anlamlar oluşturduğu ve zihninde yapılandığı aktif bir süreç olarak ele almaktadır. Öğrenme sürecinde birey yeni bilgileri inceler, seçer, ön bilgileriyle bütünleştirir, yeni anlamlar oluşturur ve zihnindeki yapıya yerleştirir. Yeni bilgiler, ön bilgilere ve zihinsel yapıya dayalı olarak seçilir ve işlenir. Bu süreçte hem bilgiler zihne yerleştirilmekte hem de zihinsel yapıda düzenlenmeler yapılmaktadır. Zihinsel yapıyı ve bilgileri düzenlemek için düşünme, anlama, ilişkilendirme, sıralama, sorgulama, analiz-sentez gibi işlemlere ağırlık verilmektedir. Aksi takdirde ön bilgilerle bütünleştirilmeyen ve zihne yerleştirilmeyen bilgiler, ezberlenmiş bilgiler olmakta ve bir süre sonra unutulmaktadır. Bunların zihinsel gelişime de bir etkisi olmamaktadır. Bu yönüyle yapılandırmacı yaklaşım, davranışçı yaklaşımdan tamamen ayrılmaktadır. Çünkü davranışçı yaklaşımda öğrenme, bilgileri birbirine ekleme modeline göre açıklanmaktadır. Oysa yapılandırmacı yaklaşım öğrenmeyi, bilgiler arasında ilişkiler kurarak bütünleştirme ve zihinde yapılandırma olarak ele almaktadır (Güneş, 2009, s. 5-6).

Hızla değişen dünyamızda bireylerden bilgiyi üretmeleri istenmektedir. İnsandan sadece kendisine verilen bilgiyi aynen alması yerine, bilgiyi yorumlayarak, sorgulayarak ve araştırarak anlamının oluşturulması sürecine etkin katılımı beklenir (Savaş, 2013, s. 1).

Toplumun ihtiyaç duyduğu bireylerin yetiştirilmesinde, bilgiyi öğrenmek için öğrencinin aktif olduğu öğrenci merkezli öğrenme yöntemleri ön plana çıkmaktadır. Öğrenci merkezli öğrenme yöntemlerinin başında probleme dayalı öğrenme yöntemi gelmektedir. PDÖ öğrenciyi araştırmaya yönlendiren, pratik ve kuramı birbiriyle bütünleştirerek problemin çözümü için gerekli bilgi ve beceriyi uygulatan öğrenci merkezli bir yöntemdir (Alper, 2011, s. 8).

Yarım asırdır çeşitli alanlarda uygulanan probleme dayalı öğrenme ilk olarak 1950’li yıllarda ABD’de Case Western Üniversitesi Tıp Fakültesinde uygulanmıştır. Kanada McMasters Üniversitesi Tıp Fakültesinde ise 1960’larda Barrow ve Tamblyn tarafından yapılan bir araştırma sonucunda uygulanmaya başlanmıştır. PDÖ günümüzde, Kanada, Amerika, Avustralya, İngiltere gibi ülkelerde özellikle tıp eğitiminde anlatıma dayalı programlardan gerçek yaşam problemlerine dayalı olanlara geçiş yaparak bu alanda niteliğin yükseltilmesi amacıyla geliştirilen ve kullanılan yaygın bir öğrenme yöntemidir (Ev, 2012, s. 71).

Öncelikle tıp alanında uygulanan probleme dayalı öğrenme zamanla farklı bilim alanlarında da uygulanmaya başlamıştır. Günümüzde eğitimin pek çok dalında probleme dayalı öğrenme yöntemine ilişkin çalışmalar görülmektedir (Deveci, 2002; Yaman, 2003; Tavukcu, 2006; Cantürk, 2006; Bayrak, 2007; Gürlen, 2010; Kayıpmaz, 2011; Çelik, 2013; Savaş, 2013; Durmuş, 2014; Uygun ve Tertemiz, 2014; Dağyar ve Demirel 2015).

Probleme dayalı öğrenme yönteminde; problemlerle karşılaşma, araştırma, işbirliği yapma, yorumlama, verileri düzenleme gibi aşamalar olduğundan öğrenciler tıpkı bir bilim adamı gibi çalışırlar. Bu yöntemle yapılan eğitim faaliyetlerinde, öğrenciler elde ettikleri bilgileri kullanarak problemlere çözüm üretmeye çalıştıkları için problem ile ilgili mevcut bilgilerini yeniden hatırlama, ihtiyaç duyulan bilgilere ulaşma ve bunları yorumlama becerisini de kazanmaktadırlar. Bu yöntemde; öğrenme süreci geleneksel yaklaşıma göre daha zahmetli ve zaman alıcı olmasına rağmen kazancı geleneksel yaklaşımla karşılaştırılamayacak kadar çoktur (Şenocak ve Taşkesenligil, 2005).

Probleme dayalı öğrenme, yeni bilgi öğrenimi için problemleri çıkış noktası olarak kullanma prensibine dayalı bir yöntemdir. En önemli özelliği hem yeni hem de var olan bilgilerin desteği ile öğrenmeyi sağlayan problemlerin kullanılmasıdır. Öğrenenlerin günlük yaşamlarında karşılaşılabilecekleri durumlar problem senaryosu olarak sunulur ve yeni bilgilerin öğreniminde öğrencileri teşvik eder. Problem senaryosu çerçevesinde bilgilerin sentezi yapılır (Lambros, 2002; Akt. Aksoy, 2004).

Serdar Savaş

Ortaokul 7. Sınıf Türkçe Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenci Akademik Başarısına Etkisi // The Effects Of The Use Of Problem Based Learning At Seventh Grade On Student Academic Achievement In Turkish Courses

Maxwell, Bellissimo ve Mergendoller (2001, s. 75), PDÖ'nün genel özelliklerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

1. Teşvik edici öğrenmeyi temel alan bir problem durumu, herhangi bir hazırlık olmadan veya çalışma başlamadan önce öğrenciyle yüz yüze getirilir.

2. Problem durumu, öğrencilere gerçek dünyada olabilecek durumları sunar. Öğrenciler küçük bir grup içinde, öğretmenin rehberliği ile probleme yönlendirilir.

3. Öğrenciler kendi yetenekleri el verdiğince bir konudaki problemle uğraşırlar. Öğretmen sorular sorarak ve öğrenme süreçlerini izleyerek öğrencilere yardımcı olur.

4. Öğrenme için ihtiyaç duyulan konular, süreç boyunca belirlenir ve öğrencilerin bireysel çalışmalarına rehberlik etmede kullanılır.

5. 3. ve 4. adımda elde edilen beceri ve bilgiler, problem üzerindeki etkiyi değerlendirmek için uygulanır.

6. Bu süreç boyunca meydana gelen öğrenme, öğrencinin var olan bilgisinin üzerine ilave edilir.

Burgess, (1992) PDÖ'nün aşağıdaki eğitim felsefesi boyutlarını taşıdığını belirtmektedir:

- Kendi kendini yönlendirerek öğrenme veya tartışarak öğrenme,
- Grup temelli öğrenme,
- Öğrencilerin var olan bilgileri ve deneyimleri üzerine inşa edilen öğrenme,
- İşbirlikçi öğrenme,
- Yansıtıcı öğrenme,
- Kendini ölçme ve değerlendirme,
- Bağlantılı teori ve pratikler,
- Mesleki gelişim ve takım çalışması

Bu özellikler, öğrenci merkezli yaklaşımın hepsinde olan ve eğitimin sadece okulda değil her türlü ortamda olduğu görüşünü destekleyen fikirlerdir. Bu felsefenin temel amacı, öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmelerine dayanır. Öğretmen bilgi verici değil yardımcı rolündedir. Ayrıca bu tür yaklaşımlarda, öğrencilerin her birinin farklı öğrenme özellikleri üzerinde durulur. PDÖ'de, öğrencilerin bu özelliklerine uygun eğitim verilmesini destekler (Yaman, 2003, s. 38). Nitekim genel olarak çeşitli problemlerle karşı karşıya gelmek, sadece okulda geçirilen zamana özgü değildir. Bundan dolayı problem çözme bütün hayat boyunca ihtiyaç duyulan bir beceridir.

1. PROBLEM DURUMU

Türkçe dersinde uygulanacak probleme dayalı öğrenme yöntemi aracılığıyla öğrenciler problemlerle baş başa kalıp problemlerin çözüm yollarını araştıracaklar ve uygun çözümü bulabileceklerdir. Böylece öğrenme ezbercilikten çıkacak ve probleme dayalı öğrenme yöntemi aracılığıyla öğrenciler konuları kendi çözümleriyle unutmayacakları şekilde öğrenebileceklerdir.

Araştırmanın problem cümlesi, “Ortaokul 7. sınıf Türkçe dersi programında yer alan “Doğa ve Evren” teması konularında, probleme dayalı öğrenme uygulamaları ile yapılandırmacı yaklaşıma dayalı karma yöntemlerin uygulandığı öğretim arasında öğrencilerin akademik başarıları bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir.

Bu problem durumuna bağlı olarak araştırmanın alt problemi aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

1. Probleme dayalı öğrenme uygulamalarının yapıldığı deney grubundaki ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ile karma yöntemlerin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

1.1. Deney grubunun akademik başarı ön test puanları ile kontrol grubunun akademik başarı ön test puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

1.2. Deney grubunun akademik başarı ön test puanları ile akademik başarı son test puanları arasında son test lehine anlamlı farklılık var mıdır?

1.3. Kontrol grubunun akademik başarı ön test puanları ile akademik başarı son test puanları arasında son test lehine anlamlı farklılık var mıdır?

1.4. Deney grubunun akademik başarı son test puanları ile kontrol grubunun akademik başarı son test puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

1.5. Deney grubunun akademik başarı son test ve ön test puanları arasındaki fark puanları ile kontrol grubunun akademik başarı son test ve ön test puanları arasındaki fark puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

2. YÖNTEM

Araştırmanın konusu olan probleme dayalı öğrenmenin, yapılan çalışmaların öğrencilerin başarılarına etkilerini belirlemek amacıyla ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Bu modelin; deneysel işlemin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin test edilmesiyle ilgili olarak araştırmacıya yüksek bir istatistiksel güç sağlayan, elde edilen bulguların neden-sonuç bağlamında yorumlanmasına olanak veren ve davranış bilimlerinde sıklıkla kullanılan güçlü bir model olduğu söylenebilir.

Serdar Savaş

Ortaokul 7. Sınıf Türkçe Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenci Akademik Başarısına Etkisi // The Effects Of The Use Of Problem Based Learning At Seventh Grade On Student Academic Achievement In Turkish Courses

Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılmaktadır (Karasar, 2000; Balcı, 2005).

2.1. Çalışma Grubu

Çalışma 2012–2013 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında, Zonguldak /Kdz. Ereğli’de yapılmıştır. Çalışma grubunu, ilçe merkezinde sosyo ekonomik bakımdan orta düzeyde yer alan, bir ortaokulda 7. sınıfta öğrenim gören 57 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin elde edildiği kaynakların seçimi araştırma sonuçlarının temsil yeteneği ve benzer grup ya da ortamların anlamlılığı bakımından önem taşımaktadır. Çalışma grubu, bütün evreni çalışmak yerine evreni temsil gücüne sahip sınırlı sayıda birey, olgu ya da olayı araştırma kapsamına dahil etmek için olasılık kuramından türetilmiş pratik bir araştırma aracıdır (Aka, 2012, s. 60).

Deney grubunu oluşturan 7/A sınıfının mevcudu 30 kişi olup 27 kişi denel işleme tabi tutulabilmiştir. Kontrol grubunu oluşturan 7/B sınıfının mevcudu 33 kişi olup 30 kişi denel işleme tabi tutulabilmiştir. 7/A ve 7/B sınıflarında gerçekleştirilen çalışmaya, 7/A sınıfından 13 kız, 14 erkek; 7/B sınıfından ise 14 kız, 16 erkek olmak üzere toplam 57 öğrenci katılmıştır. Diğer öğrenciler haftalık devamsızlık, hastalık vb. nedenlerle deneysel sürece dahil edilmemiştir.

2.2. Deneysel İşlem Basamakları

Çalışmada yapılan işlemler aşağıda sırasıyla açıklanmıştır.

1. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan “Türkçe Dersi Öğretim Programı”ndaki temalar incelenmiştir. Daha sonra uygulamanın yapılacağı okuldaki yedinci sınıf ders kitabı da dikkate alınarak bahar yarıyılında yer alan “Doğa ve Evren” teması araştırmanın yapılacağı tema olarak belirlenmiştir. Konulara ilişkin hedefler ve kazanımlar Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndan (MEB, 2006) alınmıştır. Temadaki kazanımlar doğrultusunda dört seçenekli çoktan seçmeli sorular hazırlanmıştır.

2. Çalışmanın başlangıcında Türkçe dersini işleyecek öğretmene çalışmanın amacı açıklanarak probleme dayalı öğrenme hakkında gerekli bilgilendirmeler yapılmış, çalışmanın nasıl uygulanacağı anlatılmıştır. Öğretmene uygulamada yararlanacağı araştırmacı tarafından seçilmiş ve hazırlanmış olan senaryo, resim karikatür ve saydam sunumları gösterilmiştir. Bununla birlikte araştırmacı tarafından hazırlanan ders planları da öğretmene verilmiş, ondan ders planı ve uygulamalara dair dönüt istenmiş, öğretmenin görüşleri çerçevesinde gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

3. Çalışmanın gerçekleştirildiği uygulama okulunda deney grubu ve kontrol grubu seçilirken, 7/A, 7/B ve 7/C sınıfları akademik başarı testi bakımından karşılaştırılmıştır. Her sınıfa akademik başarı ön testi

uygulanmıştır. Bu sınıflardan akademik başarı, ön test puan ortalamaları birbirine yakın iki sınıf çalışmaya seçilmiştir. Aynı zamanda deney ve kontrol gruplarının denkleğinin sağlanması için; her üç gruptaki öğrencilerin 7. sınıf birinci dönem Türkçe dersi başarı durumları da göz önünde bulundurulmuştur. Öğrencilere ait bu bilgiler analiz edilip gerekli karşılaştırmalar yapıldıktan sonra 7/A sınıfı deney grubu, 7/B sınıfı ise kontrol grubu olarak seçilmiştir. İlk hafta yapılan bu uygulamalarla deneysel çalışmaya başlanmıştır.

4. Çalışma deney ve kontrol gruplarında aynı öğretmen tarafından Türkçe derslerinde gerçekleştirilmiş ve her hafta beşer saatten sekiz hafta sürmüştür. Öğrencilere araştırma hakkında ön bilgi verilmiştir. Bu araştırma sırasında uygulanan akademik başarı testinin araştırmanın amaçlarına ulaşması açısından önemli olduğu anlatılmıştır. Bu nedenle öğrencilerden akademik başarı testini cevaplarırken samimi olmaları istenmiştir.

5. 27 Öğrenciden oluşan deney grubu öğrencileri 5 ve 6'şar kişilik gruplara ayrılarak toplam beş grup oluşturulmuştur. Oluşturulan gruplara öğrenciler tarafından verilen isimler şu şekildedir: 1) Gülen Grup, 2) Yükselen 10, 3) Çevre Birliği Kulübü 67, 4) Fikirtepe, 5)Yıldızlar Grubu.

6. Uygulama boyunca deney grubunda probleme dayalı öğrenme uygulamaları kullanılmış, dersler temayla ilgili kazanımlar doğrultusunda sınıf ortamında işlenmiştir. Probleme dayalı öğrenme uygulamaları hakkında deney grubu öğrencilerine bilgi verilmiş ve bu süreçte ne yapmaları gerektiği hakkında gerekli açıklamalar yapılmıştır. Bu doğrultuda öncelikli olarak deney grubundaki öğrencilerin derslere hazırlıklı olarak gelmeleri için çalışma kitaplarında yer alan etkinlikleri önceden araştırarak yapmaları istenmiştir. Öğrencilere çalışmayla ilgili ödevler verilmiştir. Doğa ve Evren temasını içeren konularla ilgili araştırmacının hazırladığı uygulamalar (senaryo, resim, karikatür, saydam) derste Türkçe öğretmeni tarafından işlenmiştir. Öğrencilerin ders esnasında bilgisayar ve projeksiyon sistemi aracılığıyla ve önlerinde bulunan dokümanlar aracılığıyla konuları görsel ve işitsel olarak işlemeleri ya da araştırmaları sağlanmıştır.

7. Kontrol grubuna araştırmacı tarafından herhangi bir müdahale yapılmamış, dersin işlenişi araştırmacı tarafından dersin öğretmeni ile görüşülerek takip edilmiştir. Uygulama boyunca kontrol grubunda karma yöntemler kullanılmıştır. Karma yöntemler içinde anlatım yöntemi, soru-cevap, beyin fırtınası, tartışma gibi yöntem ve tekniklere yer verilmiştir. Konular ders öğretmeni tarafından anlatılarak, temayla ilgili kazanımlar doğrultusunda sınıf ortamında işlenmiştir. Öğrencilerden derse gelmeden önce konulara hazırlanmaları istenmiş, konuların gerektirdiği yerlerde ödevler verilerek öğrencilerin derslere hazırlıklı gelmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Konular öğrencilerin ön bilgileri yoklandıktan sonra ders

Serdar Savaş

Ortaokul 7. Sınıf Türkçe Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenci Akademik Başarısına Etkisi // The Effects Of The Use Of Problem Based Learning At Seventh Grade On Student Academic Achievement In Turkish Courses

öğretmeni tarafından işlenmiştir. Derslere deney grubuyla aynı zamanda başlanmış ve aynı konular işlenmiştir.

8. Çalışmanın başında öğrencilere ön test olarak verilen akademik başarı testi çalışmanın sonunda da deney grubu ve kontrol grubuna son test olarak uygulanmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler, 2012-2013 eğitim-öğretim yılı, Mart ve Nisan aylarına ait konuları içeren akademik başarı testi ile toplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma sırasında verilerin analizinde ITEMAN (Item and Test Analysis Program - Madde ve Test Analiz Programı) ile SPSS 13.0'dan (Statistical Package For Social Sciences Program-Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı) yararlanılmıştır. Araştırmada alt problemlere cevap ararken bağımlı ve bağımsız gruplar için t testinden yararlanılmıştır.

2.5. Türkçe Dersi Akademik Başarı Testi

Uygulamanın yapılacağı 2012-2013 eğitim-öğretim yılı Mart ve Nisan aylarına ait ortaokul yedinci sınıf programı ile uygulama yapılacak okulda okutulan ders kitabı incelenmiştir. Programda ve kitapta yer alan kazanımlar belirlenmiştir. Belirlenen kazanımlardan yola çıkılarak sorular oluşturulmuştur.

Doğa ve Evren temasıyla ilgili konuları içeren 54 sorunun yer aldığı çoktan seçmeli başarı testi oluşturulmuştur. Türkçe Eğitimi Bölümünden üç uzman ile Eğitim Bilimleri Bölümünden iki uzmanın görüşü alınarak test uygulanmıştır. Geliştirilmiş olan bu testin güvenilirlik hesaplaması için, Zonguldak ili Kdz.Ereğli ilçesi, Erdemir İlköğretim Okulu 8/A ve 8/E şubelerinden 64 öğrenciye, Cumhuriyet İlköğretim Okulu 8/A, 8/B ve 8/D şubelerinden 92 öğrenciye, İsmet İnönü İlköğretim Okulu 8/B ve 8/D şubelerinden 40 öğrenciye, Toki İlköğretim Okulu 8/A şubesinden 16 öğrenciye, Dikmen İlköğretim Okulu 8/B ve 8/C şubelerinden 50 öğrenciye, Kayabaşı Alemdar İlköğretim Okulu 8/B ve 8/C şubelerinden 45 öğrenciye, Gazi İlköğretim Okulu 8/A, 8/B ve 8/D şubelerinden 79 öğrenciye, Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu 8/A şubesinden 21 öğrenciye, Atatürk İlköğretim Okulu 8/C ve 8/F şubelerinden 58 öğrenciye, Kepez İzmirlioğulları İlköğretim Okulu 8/A ve 8/B şubelerinden 65 öğrenciye, Gülüş Vesile Dikmen İlköğretim Okulu 8/B ve 8/C şubelerinden 35 öğrenciye, Kepez İlköğretim Okulu 8/A şubesinden 39 öğrenciye, uygulanmıştır. Bu test toplam olarak İlköğretim 8. sınıftan 604 öğrenci üzerinde uygulanmıştır.

Elde edilen veriler ITEMAN programında değerlendirilmiş, uzman görüşü ile birlikte soru sayısı 30'a indirilmiştir. Akademik Başarı Testi'nin KR 20 güvenirlik katsayısı = 0.868 olarak bulunmuştur. KR 20 güvenirlik katsayısı bir ölçme aracının iç tutarlılık ölçüsünü veren bir güvenirlik katsayısıdır (Aksoy, 2004, s. 187). Başarı testindeki sorular belirlenirken madde güçlüğü ve madde ayırtediciliğine bakılmıştır. Madde güçlüğü, test uygulanan gruptaki bireylerin maddeyi doğru olarak cevaplandırma yüzdesidir. Madde ayırt ediciliği ise bilenle bilmeyeni ayırma gücüdür. Testin madde güçlüğü ortalaması 0.678, ayırtediciliği ortalaması ise 0.625 olarak bulunmuştur. Bu verilere göre test, madde güçlüğü ortalama değerlerde ayırtediciliği ise yüksek bir testtir. Akademik başarı testinde sözcükte anlam, cümlede anlam, parçada anlam, yazım kuralları, noktalama işaretleri, ek fiil, anlatım biçimleri ve düşünceyi geliştirme yolları gibi konulardan sorular yer almaktadır.

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerini incelemek amacı ile yapılan istatistiksel analizlerin değerlendirilmesi sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Bulgular ve yorumlar araştırmanın alt problemlerine göre aşağıda sırayla verilmiştir.

3.1. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın alt problemi şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Probleme dayalı öğrenme uygulamalarının yapıldığı deney grubundaki ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ile karma yöntemlerin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Bu probleme ait veriler elde edilirken, öğrencilerin çoktan seçmeli akademik başarı testi sonuçlarına göre, deney ve kontrol gruplarının ön ve son test akademik başarı puanları bağımsız gruplar için t testiyle; deney grubunun ön test, son test akademik başarı puanları ile kontrol grubunun ön test, son test akademik başarı puanları bağımlı gruplar için t testi analizi ile karşılaştırılmıştır. Son olarak deney ve kontrol gruplarının akademik başarı son test fark puanları ile akademik başarı ön test fark puanları arasındaki farklılık yine t testiyle karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur:

1.1. Deney grubunun akademik başarı ön test puanları ile kontrol grubunun akademik başarı ön test puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Tablo 1'de deney ve kontrol gruplarının akademik başarı ön test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 1: Deney ve Kontrol Gruplarının Çoktan Seçmeli Akademik Başarı Ön Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Gruplar İçin t Testi Analiz Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	27	17,333	4,36	55	1,453	0,152
Kontrol	30	15,67	4,29			

Tablo 1 incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin akademik başarı ön test puanları ortalaması 17,333, kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı ön test puanları ortalamasının ise 15,67 olduğu görülmektedir. Grupların akademik başarı ön test puanları ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı, bağımsız gruplar için t testi ile analiz edilmiş, hesaplanan t değeri ve %95 güven aralığında anlamlılık düzeyine göre gruplar arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($t(55)= 1,453$; $p>0,05$). Her iki grubun da akademik başarı ön test puanları açısından denk oldukları söylenebilir.

1.2. Deney grubunun akademik başarı ön test puanları ile akademik başarı son test puanları arasında son test lehine anlamlı farklılık var mıdır?

Tablo 2’de deney grubunun akademik başarı ön test ve son test puanlarına ait bulgular sunulmaktadır.

Tablo 2: Deney Grubu Akademik Başarı Sınavı Ön Test ve Son Teste İlişkin Bağımlı Gruplar İçin t Testi Analiz Sonuçları

Test	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Ön test	27	17,333	4,36	26	-8,800	0,00
Son test	27	21,9630	4,10			

Tablo 2 incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin akademik başarı ön test puanları ortalamasının 17,333 olduğu, akademik başarı son test puanları ortalamasının ise 21,9630 olduğu görülmektedir. Erişiminin 4,63 olduğu görülmektedir. Deney grubunun akademik başarı ön test ve son test puanları ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı, bağımlı gruplar için t testi ile analiz edilmiş, hesaplanan t değeri ve %95 güven aralığında anlamlılık düzeyine göre testler arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($t(26)= -8,800$; $p<0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre, probleme dayalı öğrenme uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarını geliştirmede etkili olduğu söylenebilir.

1.3. Kontrol grubunun akademik başarı ön test puanları ile akademik başarı son test puanları arasında son test lehine anlamlı farklılık var mıdır?

Tablo 3'te kontrol grubunun akademik başarı ön test ve son test puanlarına ait bulgular sunulmaktadır.

Tablo 3: Kontrol Grubu Akademik Başarı Sınavı Ön Test ve Son Teste İlişkin Bağımlı Gruplar İçin t Testi Analiz Sonuçları

Test	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Ön test	30	15,67	4,29	29	-1,909	0,66
Son test	30	17,1333	5,93			

Tablo 3 incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı ön test puanları ortalamasının 15,67 olduğu, akademik başarı son test puanları ortalamasının ise 17,1333 olduğu görülmektedir. Erişinin 1,4633 olduğu görülmektedir. Kontrol grubunun akademik başarı ön test ve son test puanları ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı, bağımlı gruplar için t testi ile analiz edilmiş, hesaplanan t değeri ve %95 güven aralığında anlamlılık düzeyine göre testler arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir ($t(29)=-1,909$ $p>0,05$). Ortalama ve standart sapma değerleri dikkate alındığında, kontrol grubunun akademik başarısında artış olduğu görülmektedir.

1.4. Deney grubunun akademik başarı son test puanları ile kontrol grubunun akademik başarı son test puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Tablo 4'te deney ve kontrol gruplarının akademik başarı son test puan ortalamaları arasındaki fark görülmektedir.

Tablo:4 Deney ve Kontrol Gruplarının Çoktan Seçmeli Akademik Başarı Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Gruplar İçin t Testi Analiz Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	27	21,9630	4,10	55	3,536	0,001
Kontrol	30	17,1333	5,93			

Tablo 4 incelendiğinde, akademik başarı son test puan ortalamaları deney grubu için 21,9630, kontrol grubu öğrencilerinin son test puanları

Serdar Savaş

Ortaokul 7. Sınıf Türkçe Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenci Akademik Başarısına Etkisi // The Effects Of The Use Of Problem Based Learning At Seventh Grade On Student Academic Achievement In Turkish Courses

ortalaması 17,1333'tür. Ayrıca deney grubunun standart sapması 4,10 kontrol grubunun standart sapması 5,93 olarak bulunmuştur. Hesaplanan t değeri ve %95'lik anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda akademik başarıları açısından deney ile kontrol grubunun son test puanları arasında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir ($t(55)=3,536$; $p<0,05$). Ortalama ve standart sapma değerleri de dikkate alındığında, deney grubundaki başarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Elde edilen bu bulgulara göre, probleme dayalı öğrenme uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarını geliştirmede daha etkili olduğu söylenebilir.

1.5. Deney grubunun akademik başarı son test ve ön test puanları arasındaki fark puanları ile kontrol grubunun akademik başarı son test ve ön test puanları arasındaki fark puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Tablo 5'te deney ve kontrol gruplarının akademik başarı son test puan ortalamalarının farkları ile ön test puan ortalamalarının farkları arasındaki farklar görülmektedir.

Tablo:5 Deney ve Kontrol Gruplarının Akademik Başarı Son Test ve Ön Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın t Testi Analiz Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	27	4,63	2,73	55	3,324	0,002
Kontrol	30	1,4633	4,21			

Tablo 5 incelendiğinde deney grubunun, akademik başarı ön test ve son test puan ortalamaları arasındaki fark 4,63 iken, kontrol grubunun, akademik başarı ön test ve son test puan ortalamaları arasındaki fark 1,4633 olmuştur. Ayrıca deney grubunun standart sapması 2,73, kontrol grubunun standart sapması 4,21 olarak bulunmuştur. Hesaplanan t değeri ve %95 güven aralığı anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda akademik başarı düzeyleri açısından deney son test ve ön test puanları arasındaki fark puanları ile kontrol son test ve ön test fark puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($t(55)= 3,324$; $p<0,05$). Ortalama ve standart sapma değerleri dikkate alındığında, bu farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Alt problemler doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Tablo 1'e göre, akademik başarı testi ön test puanlarına bakıldığında, deney grubundaki öğrencilerin akademik başarı ön test puanları ortalaması ile kontrol grubundaki öğrencilerin ön test puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Deney grubunda yer alan deneklerin uygulanan akademik başarı testi son test puanları aritmetik ortalamaları, ön test aritmetik ortalamalarına göre daha yüksektir. Bu sonuca bağlı olarak Tablo 2’den de anlaşılacağı üzere probleme dayalı öğrenme uygulamaları deney grubundaki denekler üzerinde etkili olmuştur. Deney grubundaki öğrencilerin deneysel işlem sonrası sahip oldukları bilgi düzeyleri deneysel işlemden önce sahip oldukları bilgi düzeylerine göre ilerleme göstermiştir. Bilgi düzeyindeki bu ilerleme istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Kontrol grubunun başarı testi son test puanları aritmetik ortalaması, ön test puanları aritmetik ortalamasına göre daha yüksektir. Tablo 3’e göre kontrol grubunun akademik başarı testi son test puanları ile ön test puanları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuca göre karma yöntemlerin öğrencilerin bilgi düzeyleri üzerinde probleme dayalı öğrenme uygulamalarının kullanıldığı gruptaki kadar olmasa da olumlu yönde katkı sağladığı şeklinde yorumlanmıştır.

Tablo 4’e göre, akademik başarı testi son test puanlarına bakıldığında, deney grubundaki öğrencilerin akademik başarı son test puanları ortalaması, kontrol grubundaki öğrencilerin son test puanları ortalamasına göre daha yüksektir. Ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Tablo 5’e göre, deney ve kontrol gruplarının akademik başarı son test puan ortalamalarının farkları ile ön test puan ortalamalarının farkları arasındaki farklara bakıldığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Probleme dayalı öğrenme uygulamalarının, karma yöntemlere kıyasla ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersindeki akademik başarılarını arttırmada daha etkili olduğu görülmüştür.

Aka (2012), Alagöz (2011) ve Buran’ın (2012) yapmış olduğu çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Her üç çalışmada uygulanan probleme dayalı öğrenme deney grubunun akademik başarılarını arttırmada daha etkili olmuştur. Çalışmalarda deney ve kontrol gruplarının son başarı testlerinde bir artış olmasına karşın, probleme dayalı öğrenmeyle öğretimin yapıldığı deney grubu öğrencilerinin “Başarı Testi”nden aldıkları son test puan ortalamaları ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Cantürk Günhan (2006), Demirel ve Arslan-Turan (2010) da yaptıkları çalışmada PDÖ’nün akademik başarıya olumlu etki ettiği sonucuna ulaşmışlardır. MacKinnon (1999) yaptığı araştırmada, probleme dayalı öğrenme yönteminin öğrenci başarı düzeyini arttırdığını belirtmiştir. Polanco, Calderon, ve Delgado (2004) üç yıl süren deneysel bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma mühendislerin aldığı beş farklı derste yürütülmüştür. Çalışma sonucunda iki derste istatistiksel olarak

Serdar Savaş

Ortaokul 7. Sınıf Türkçe Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenci Akademik Başarısına Etkisi // The Effects Of The Use Of Problem Based Learning At Seventh Grade On Student Academic Achievement In Turkish Courses

fark bulunmuş, diğer üç derste artış olmasına rağmen fark bulunmamıştır. Stattendfield ve Evans'ın (Akt. Yaman, 2003, s.179), yaptıkları deneysel çalışmada PDÖ'nün öğrencilerin başarı düzeylerini arttırdığı belirlenmiştir. PDÖ'nün uygulandığı bilgisayar eğitimi alanında öğrencilerin akademik başarılarının daha fazla arttığını belirlenmiştir (Chang, 2001).

Probleme dayalı öğrenmenin akademik başarıya olumlu etkisi olduğu yönünde farklı alanlarda yapılan araştırmalar vardır. Alper (2003), Bayrak (2007), Çetin (2011), Çelik, Eroğlu ve Selvi, (2012), Çınar (2007), Tavukcu (2006), Uslu (2006) tarafından yapılan araştırmalarda PDÖ yönteminin akademik başarı üzerindeki etkisi ortaya konmuştur. Bu araştırmada elde edilen bulgular, belirtilen çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

Buna karşın bazı araştırmalarda ise probleme dayalı öğrenmenin akademik başarıya etki etmediği veya geleneksel yönteme göre daha az etki ettiği belirtilmiştir (Koçakoğlu, 2008; Korucu, 2007; Özdemir, 2005; Sifioğlu, 2007; Sungur, 2004).

Bu çalışmada probleme dayalı öğrenme kullanımı öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkilemiştir. Bu sonuçtan hareketle aşağıda bazı öneriler sunulmuştur.

Eğitimde probleme dayalı öğrenme kullanımının istendik sonuçlar doğurabilmesi için bireyde grupla çalışma bilincinin geliştirilmesi gerekmektedir. Grupla çalışma bilincinin gelişimi için bireyin duygu ve düşüncelerini aktarabileceği özgür, eleştirel yaratıcı ortamların oluşturulması gerekir. Bu ortamlar içerisinde metin, karikatür, saydam sunusu, gibi probleme dayalı öğrenme senaryolarının bireyin yaşına uygun seviyede verilmesi önemlidir. Türkçe derslerinde senaryo, karikatür, resim, fotoğraf, fıkra gibi materyaller öğretmenler tarafından probleme dayalı öğrenme yöntemi ile uyumlu şekilde kullanılmalıdır.

Benzeri çalışmalar daha alt ve üst sınıflarda (değişik problem durumları da ele alınarak) yapılabilir. Bu doğrultuda Türkçe programında yeni düzenlemeler yapılabilir.

Türkçe Dersi Öğretimi Programı'nda öğrencilerinin yaratıcı düşünme ve eleştirel düşünme gibi becerilerinin geliştirilmesi beklenir. Türkçe derslerinde bu becerilerin geliştirilmesine yönelik ilgili alan yazınından hareketle probleme dayalı öğrenme uygulamaları gerçekleştirilebilir.

KAYNAKLAR

Aka, E. İ. (2012). *Asitler ve Bazlar Konusunun Öğretiminde Kullanılan Probleme Dayalı Öğrenme Yönteminin Farklı Değişkenler Üzerine Etkisi ve Yönteme İlişkin Öğrenci Görüşleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Aksoy, B. (2004). *Coğrafya Öğretiminde Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımı*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Alagöz, B. (2011). Probleme dayalı öğrenme yönteminin sosyal bilgiler öğretmen adayları üzerindeki etkisi. *Millî Eğitim (Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi)*, 190, 167-186.
- Alper, A. (2003). *Web Ortamlı Probleme Dayalı Öğrenmede Bilişsel Esneklik Düzeyinin Öğrenci Başarısı ve Tutumları Üzerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Alper, A. (2011). *Probleme Dayalı Öğrenme*. Ankara: Pelikan Yayıncılık.
- Balcı, A. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. (5.Basım). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Bayrak, R. (2007). *Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımı İle Katılar Konusunun Öğretimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Buran, O. (2012). *Probleme Dayalı Öğretimin Birinci Dereceden Bir Bilinmeyenli Denklemler ve Özdeşliklerin Öğretiminde 8. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Cantürk Günhan, B. (2006). *İlköğretim II. Kademe Matematik Dersinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Chang, C.Y. (2001). Comparing The Impacts Of A Problem-Based Computer-Assisted Instruction And The Direct-Interactive Teaching Method On Student Science Achievement. *Journal of Science Education and Technology*, 10 (2), 147-153.
- Çelik, E., Eroğlu, B. ve Selvi, M. (2012). Fen Eğitiminde Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Akademik Başarısı İle Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20 (1), 187-202.
- Çelik, P. (2013). *Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğretmen Adaylarının Fizik Dersi Başarısı, Öğrenme Yaklaşımları ve Bilimsel Süreç Becerileri Üzerindeki Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çetin, P. (2011). *İlköğretimde Hayat Bilgisi Dersinde Probleme Dayalı Öğrenme Yöntemi Uygulamalarının Öğrencilerin Öğrenme Ürünlerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çınar, D. (2007). *İlköğretim Fen Eğitiminde Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Üst Düzey Düşünme Becerilerine ve Akademik Risk Alma*

Serdar Savaş

Ortaokul 7. Sınıf Türkçe Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenci Akademik Başarısına Etkisi // The Effects Of The Use Of Problem Based Learning At Seventh Grade On Student Academic Achievement In Turkish Courses

- Düzeyine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Dağyar, M. ve Demirel, M. (2015). Probleme Dayalı Öğrenmenin Akademik Başarıya Etkisi: Bir Meta-Analiz Çalışması. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 40 (181), 139-174.
- Demirel, M. ve Arslan Turan B. (2010). Probleme Dayalı Öğrenmenin Başarıya, Tutuma, Bilişötesi, Farkındalık ve Günü Düzeyine Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 55-66.
- Deveci, H. (2002). *Sosyal Bilgiler Dersinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrencilerin Derse İlişkin Tutumlarına, Akademik Başarılarına ve Hatırlama Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Durmuş, R. (2014). *Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Kur'an Kursları Programındaki Dini Bilgiler Dersinin Amaçlarının Gerçekleşmesine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ev, H. (2012). *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Fidan, N (2012). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Güneş, F. (2009). Türkçe Öğretiminde Günümüz Gelişmeleri ve Yapılandırıcı Yaklaşım. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (11), 1-21.
- Gürten, E. (2010). Probleme Dayalı Öğrenme. Ö. Demirel, (Ed.), *Eğitimde Yeni Yönelimler* (4. Baskı) içinde (81-92). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayıpmaz, A. Ç. (2011). *Probleme Dayalı Öğrenmenin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Koçakoğlu, M. (2008). *Probleme Dayalı Öğrenme ve Motivasyon Stillerinin Öğrencilerin Biyoloji Dersine Karşı Tutum ve Akademik Başarılarına Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Korucu, E. N. (2007). *Probleme Dayalı Öğretim ve İşbirlikli Öğrenme Yöntemlerinin İlköğretim Öğrencilerinin Başarıları Üzerine Etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- MacKinnon, M. M. (1999). CORE Elements Of Student Motivation In Problem Based Learning. *New Directions For Teaching and Learning*, Jossey-Bass Publishers 78, 49-58.

- Maxwell, N. L., Bellissimo, Y . ve Mergendoller, J. (2001). Problem-Based Learning: Modifying The Medical School Model For Teaching High School Economics. *Social Studies, Mar/Apr, 92 (2)*, 73-78.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Özdemir, S. (2005). *Web Ortamında Bireysel ve İşbirlikli Problem Temelli Öğrenmenin Eleştirel Düşünme Becerisi, Akademik Başarı ve İnternet Kullanımına Yönelik Tutuma Etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Polanco, R., Calderon, P. and Delgado, F. (2004). Effects Of A Problem Based Learning Program On Engineering Students' Academic Achievements In A Mexican University. *Innovations in Education and Teaching International, 41 (2)*, 144-155
- Savaş, S. (2013). *İlköğretim 7. Sınıf Türkçe Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenci Tutum ve Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sifioğlu, N. (2007). *İlköğretim 8. Sınıf Fen Bilgisi Dersinde Yapısalcı Öğrenme ve Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımlarının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sungur, S. (2004). *An İmplementation Of Problem-Based Learning In High School Biology Courses*, Doctoral dissertation (Ph.D), The Graduate School of Natural and Applied Sciences of METU.
- Şenocak, E. ve Taşkesenligil, Y. (2005). Probleme Dayalı Öğrenme ve Fen Eğitiminde Uygulanabilirliği. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi 13 (2)*, 359-366.
- Tavukcu, K. (2006). *Fen Bilgisi Dersinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenme Ürünlerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uslu, G. (2006). *Ortaöğretim Matematik Dersinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrencilerin Derse İlişkin Tutumlarına, Akademik Başarılarına ve Kalıcılık Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Uygun, N. ve Tertemiz, N.I. (2014). Matematik Dersinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrencilerin Derse İlişkin Tutum, Başarı ve Kalıcılık Düzeylerine Etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi, 39 (174)*, 75-90.
- Yaman, S. (2003). *Fen Bilgisi Eğitiminde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenme Ürünlerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.